

MEDIACIN

Nr 1/19 17 jan

MEDICINSKT MAGASIN UTGIVET AV LÄKEMEDELSKOMMITTÉN I VÄSTERBOTTEN

Utkommer varannan vecka. Sökväg: vll.se och linda /Vård /Läkemedel/

REDAKTION: Läke-medelskommitténs kansli
ANSVARIG UTGIVARE: Bo Sundqvist
REDAKTÖR: Therese Ahlepil 072-740 39 09
Nästa nummer utkommer torsdag 31 januari med
calendarieuppgifter för veckorna 6 och 7 2019

Bidrag ska vara redaktionen tillhanda senast måndag 21 jan kl 12.00 till therese.ahlepil@regionvasterbotten.se eller fax: 090-12 04 30 Postadress: Therese Ahlepil, Läke-medelscentrum, NUS, 901 85 Umeå

Nyheter i Terapirekommendationer 2019

Levnadsvanor

Riskbruk av alkohol har strukturerats upp tydligare. Det finns förslag på hur samtal om alkohol vid riskbruk och måttligt missbruk kan läggas upp.

Allergi

I detta kapitel har de receptfria preparaten markerats med en fotnot ° för att underlätta vid förskrivning alternativt hänvisning till apotek. Tilavist tillhandahålls inte längre och utgår från rekommenderade preparat. Ordet "hyposensibilisering" byts ut mot det idag aktuella begreppet "allergenspecifik immunterapi".

Barn

Vid kruppbehandling har Dexametason mixtur utgått då preparatet är avregistrerat.

Diabetes

För val av läke-medel presenteras ett nytt flödesschema baserat på konsensusrapport 2018 från amerikanska (ADA) och europeiska (EASD) diabetesorganisationerna. Det betonas att diabetesremission kan uppnås genom viktminskning med kalori-restriktion eller fetmakirurgi, däremot inte med läke-medelsbehandling. Metformin och livsstilsintervention är fortsatt tydliga förstahandsval. I flödesschemat anges

rekommenderade andrahandsval om HbA1c-målet ej uppnås vid känd aterosklerotisk hjärtsjukdom, hjärtsvikt eller kronisk njursjukdom. Om inget av detta gäller eller om risk för hypoglykemi inte behöver minimeras och det inte föreligger starkt behov av vikt-nedgång som ej tillgodoses på andra sätt rekommenderar expertgrupp diabetes läke-medelsval som ger lägst behandlingskostnad.

Det är också lagt till en tabell för dosering beroende av njurfunktion (eGFR). Tabellen anger även förväntad HbA1c-sänkning, risk för hypoglykemi, övriga för- och nackdelar, kostnad för läke-medel baserat på definierad dygnsdos, samt socialstyrelsens prioritering.

Insulin rekommenderas nu som ett av tredjehandsvalen vid typ 2 diabetes förutom då patienten är katabol eller som initial terapi vid mycket högt HbA1c då insulin används som första val. Lantus, Levemir, Tresiba har utgått från rekommenderade insuliner. Bland snabbverkande insuliner har Insulin lispro Sanofi tillkommit då den är 18% billigare än Humalog.

DPP4-hämmaren Onglyza har utgått. GLP1-analogen Ozempic som ges 1 gång/vecka har tillkommit.

Gynekologi

Ett avsnitt om graviditetsillamående har tillkommit.

Hjärta Kärll

Kapitlet har uppdaterats efter riktlinjer från European Society of Cardiology/ European Society of Hypertension (ESC/ESH) 2018, Guidelines for management of arterial hypertension www.escardio.org.

Gränser för hypertoni och behandlingsmålen har uppdaterats.

När läke-medelsbehandling insatts bör enligt ESC/ESH 2018 års riktlinjer det systoliska blodtrycksmålet vara 120-129 mm Hg hos patienter < 65 år. Målblodtrycket bör hos patienter över 65 år vara 130-139 systoliskt. Målblodtrycken i ESC/ESH 2018 års riktlinjer har till viss del varit omdebatterade. Patienten bör förstås värderas i sin helhet och målblodtrycken får inte bli ett överskuggande självändamål.

Infektioner

Altargo (retapamulin) för behandling av impetigo är inte längre tillgängligt. Istället för Altargo rekommenderas lokal behandling av fucidinsyra om inte tvätt med tvål och vatten är tillräckligt.

En algoritm för handläggning av akut cystit hos icke-gravida kvinnor har införts.

Det framhålls att serumkoncentrationen av antibiotika hos gravida endast är ca 50% av den

CALENDARIUM

MEDICORUM BOTNIAE OCCIDENTALIS

Calendarium tar upp t.ex. föreläsningar, kurser, disputationer och andra evenemang av medicinskt intresse i hela Västerbotten – bidrag mottages tacksamt!

När inte annat anges är platsen NUS

hos icke gravida. Detta gäller särskilt för antibiotika som utsöndras via njurarna, som t ex penicillin, ampicillin/amoxicillin och cefalosporiner. Vid behandling av allvarliga infektioner hos gravida kvinnor bör därför dosen av penicilliner och cefalosporiner höjas och/eller dosintervallet reduceras.

Lunga

För rekommenderad underhållsbehandling vid KOL har en lättöversiktlig behandlingstrappa införts.

Avsnittet ”Läkemedel vid exacerbation” vid KOL har uppdaterats i samråd med expertgrupp infektion. Vid vuxenastma har Serevent evohaler tagits bort. Vid KOL har Trelegy ellipta (som är en kombinationsinhalator med antikolinergikum, beta-2-stimulerare och inhalationssteroid) lagts till med betoning om att trippelbehandling endast ska användas när inhalationssteroid är indicerad.

Osteoporos

Råd om fysisk aktivitet till bensköra patienter har uppdaterats. Tridepos (alendronat och kalcium-D-vitamin) veckokarta med tydliga patientinstruktioner kan vara ett alternativ vid peroral behandling av benskörhet. Det poängteras att biverkningar av benspecifik behandling (osteonekros och atypiska femurfrakturer) är mycket ovanliga och i samråd med tandläkare har det tydliggjorts vid vilka tillstånd man bör vara försiktig med insättning av behandling. Det är viktigt att veta att man alltid behöver göra en individuell bedömning av hur länge benspecifik

behandling ska pågå och detta har förtydligats. Avsnittet om osteoporosprofylax vid kortisonbehandling har uppdaterats. Överväg osteoporosprofylax redan vid insättning av kortison motsvarande prednisolon 5mg eller mer vid planerad behandling i över en månad.

Psykiatri

Sömnstörningar: Melatonin i depotform (Circadin) är indicerat för personer över 55 år men direktverkande melatonin har förskrivits off label allt mer de senaste åren i alla åldersgrupper. Förskrivningen i Västerbotten ligger högst i landet, med ungefär dubbelt så många definierade dygnsdoser per tusen invånare som riket i stort. Den vetenskapliga evidensen för melatoninets effekt och säkerhet bedöms otillräcklig för att preparatet skall kunna rekommenderas generellt. Observera att alla tabletter har samma kostnad, oavsett styrka, varför det ur kostnadssynpunkt är viktigt att skriva ut effektiv dos helst med en tablett (och inte flera tabletter med lägre styrka) till de patienter där man ändå bedömer att melatonin är indicerat.

Ångestsyndrom: Klomipramin är åter rekommenderat, men som ett tredjehands alternativ.

Smärta

Begreppet nociplastisk smärta, d.v.s. störd smärtmodulering utan vävnadsskada, har införts. Observera att varken neurogen smärta eller nociplastisk smärta svarar på opioider.

Urologi

Substansen desmopressin finns numera under flera olika läkemedelsnamn. Dessa skiljer sig delvis åt avseende beredningsform och styrka. Det har visat sig att kvinnor uppnår klinisk effekt vid lägre doser och har högre risk för hyponatremi i högre doser, jämfört med män. Baserat på detta marknadsförs **Nocdurna** med en könsanpassad lägsta effektiva dosering. Vid behov av högre doser finns tablett **Nocutil** och frystorkad tablett **Minirin**. Minirin absorberas via munslemhinnan, kringgår första-passagemetabolismen, och har därför ett mer förutsägbart upptag. Detta kan säkert ha klinisk betydelse i vissa fall, men Nocutil (vanlig tablett) förtjänar ändå att framhållas p.g.a. ca 30 % lägre pris.

Öron-Näsa-Hals

Vid akut mediaotit följer nu doseringen för Kåvepenin STRAMAs rekommendation 1,6 g x3 i 5 dagar. Vid samtidig extern otit ges även örondroppar Terracortril med Polymyxin B.

Då Diproderm kutan lösning har utgått har istället Diprotit örondroppar tillkommit som behandling vid eksematös extern otit, behandlingstid är 7-14 dagar (behandla någon dag efter symtomfrihet).

Läkemedel och miljö

Listan på de mest miljöbelastande läkemedlen har kompletterats. För information om enskilda preparats miljöpåverkan hänvisas till en ny databas.

Läkemedelskommittén